

www.ckonet.nl

Pedagogisch Beleidsplan Christelijke KinderOpvang

Buitenschoolse opvang

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van de Buitenschoolse opvang van CKO.

Christelijke Kinderopvang (CKO) werkt vanuit christelijke waarden en normen. Haar grondslag is als volgt verwoord in de statuten van de BV: “De grondslag van de Vennootschap is het eeuwig en onfeilbaar Woord van God, de Bijbel. Dit bijbelse evangelie is houvast, inspiratiebron en toetssteen voor allen die bij de Vennootschap zijn betrokken”.

Dit pedagogisch beleidsplan is opgesteld in nauwe samenwerking met de groepsleiding van de BSO.

De ouders zijn de belangrijkste personen voor het opgroeiende kind. Wij vinden intensief contact met ouders / verzorgers heel belangrijk.

Kinderen moeten kunnen spelen, ontdekken, zingen en creatief bezig zijn vanuit een veilige en zorgzame omgeving.

In dit pedagogisch beleidsplan wordt duidelijk gemaakt hoe de buitenschoolse opvang vorm gegeven wordt en op welke wijze we aandacht schenken aan de kinderen in al hun diversiteit.

In de praktijk zal er een verfijning gaan plaatsvinden van de praktische zaken die in dit werkplan genoemd worden. Tijdens teamvergaderingen en groepsvergaderingen zal elke keer een onderdeel van het pedagogisch beleidsplan besproken worden. Op deze wijze hopen we dat het pedagogisch beleidsplan een stabiele basis blijft voor het reilen en zeilen op de groep.

De christelijke waarden en normen willen we vorm geven door naast de gebruikelijke verhalen en kinderliedjes ook verhalen uit de kinderbijbel te vertellen en Bijbelse liedjes met de kinderen te zingen.

Verder zullen we bewust naar de christelijke feesten toelevens en gezamenlijk met ze bidden en danken voor het eten.

Tevens zullen er bepaalde christelijke waarden en normen gehanteerd worden zoals liefde en respect voor elkaar, het helpen van elkaar, vriendelijkheid, vergeven, eerlijk zijn, geduldig zijn, mildheid, trouw, tederheid en zelfbeheersing.

Dit pedagogisch beleidsplan is dan ook met name bedoeld voor de groepsleiding daar het handvaten geeft aan hun werkzaamheden maar is ook voor ouders en de inspectie van de kinderopvang.

Inhoudsopgave

Voorwoord	02
Hoofdstuk 1 Inleiding	04
Hoofdstuk 2 Visie en doelstelling	05
Hoofdstuk 3 Vier opvoedingsdoelen verklaard	06
Hoofdstuk 4 Bieden van ontwikkelingsmogelijkheden	06
4.1 Het bieden van veiligheid	06
4.2 De ontwikkeling van persoonlijke competenties	10
4.3 Ontwikkelen van sociale competenties	12
4.4 Normen en waarden	13
Hoofdstuk 5 Communicatie	14
Slotwoord	17

Hoofdstuk 1 Inleiding

Dit beleidsplan is bedoeld voor ouder(s)/ verzorger(s), alle medewerkers, instanties en instellingen die direct en indirect bij de buitenschoolse opvang van CKO betrokken zijn.

Dit beleidsplan is opgesteld om te kunnen verantwoorden hoe wij werken en waarom wij dat zo doen.

Iedere vestiging heeft haar eigen wijze van invulling en uitvoering van de uitgangspunten zoals in dit beleidsplan beschreven. Deze werkwijzen zijn per locatie beschreven in een pedagogisch werkplan. Elke vestiging heeft een eigen karakter en eigen pedagogische accenten.

In de volgende hoofdstukken zal het pedagogisch beleidsplan nader uiteen gezet worden. Hoofdstuk twee beschrijft de visie en doelstellingen van de organisatie. In hoofdstuk drie worden opvoedingsdoelen pedagogisch onderbouwd en verklaard.

Hoofdstuk vier beschrijft hoe wij kinderen ontwikkelingsmogelijkheden bieden tijdens de opvang. Dit hoofdstuk splitst zich uit in vier paragrafen. Het bieden van veiligheid wordt zowel op fysiek als emotioneel gebied beschreven in paragraaf één. In de tweede paragraaf kunt u lezen hoe kinderen persoonlijke competenties kunnen ontwikkelen tijdens de opvang. Het ontwikkelen van sociale competenties is te lezen in paragraaf drie en in de laatste paragraaf beschrijven we het overbrengen van normen en waarden tijdens de opvang. CKO hecht belang aan een heldere communicatie. De manieren waarop dit getracht wordt te bereiken wordt beschreven in hoofdstuk vijf.

Hoofdstuk 2. Visie en doelstelling

Algemeen

Buitenschoolse opvang is een voorziening tussen school en thuis, voor kinderen van 4-12 jaar. “Buitenschoolse opvang” is een verzamelnaam voor drie vormen van opvang: Voorschoolse Opvang (VSO), Tussenschoolse Opvang (TSO) en Naschoolse Opvang (NSO). Niet op elke vestiging worden alle BSO-varianten aangeboden.

De kinderen worden opgevangen samen met andere kinderen in de basisschool-leeftijd. Zij brengen hun vrije tijd samen door: voor schooltijd, tijdens de lunch, na school, op woensdagmiddag en in de vakanties.

Doelstelling BSO

De BSO biedt opvang aan kinderen van 4-12 jaar, waarvan de ouder(s)/verzorger(s) werken, studeren en/ of andere maatschappelijke activiteiten vervullen. Wij gaan er van uit dat gezin, school en kerk in elkaars verlengde liggen. De BSO schept voorwaarden waarbinnen de kinderen zichzelf kunnen zijn, zich kunnen ontspannen en zich prettig voelen. Dat is de basis voor hun verdere ontwikkeling.

Pedagogische visie

Wij gaan ervan uit dat ieder kind uniek is, geschapen door God en toegerust met onderscheiden gaven. Het kind moet leren deze gaven te gebruiken in dienst van God en de naaste. De ontwikkeling van de eigen persoonlijkheid, talenten en kwaliteiten van het kind staan in de opvang centraal. Naschoolse opvang is vrije tijd. Deze tijd wordt gekenmerkt door het speelse, het niet functioneel bezig zijn. Al spelend ontdekken en leren kinderen. Het plezier dat daaraan beleefd

wordt vinden wij van groot belang. Leid(st)ers proberen een sfeer te creëren waarin een kind zich zowel individueel als in groepsverband kan ontplooiën. Een kind ontwikkelt zich wanneer het zich op zijn gemak voelt, wanneer het een relatie kan aangaan met de opvoeders en wanneer het een plaats gevonden heeft binnen de groep kinderen van de buitenschoolse opvang.

Samenspraak met de ouder(s)/ verzorger(s) vinden wij van groot belang, met als basis: wederzijds vertrouwen, openheid en respect voor elkaars mening. De essentiële pedagogische beleidspunten worden met ouder(s)/ verzorger(s) besproken tijdens het intakegesprek, zie het hoofdstuk communicatie.

Identiteit

De buitenschoolse opvang heeft een christelijke grondslag. Dat houdt in dat wij naast de gebruikelijke verhalen en kinderliedjes ook verhalen uit de bijbel vertellen en Bijbelse liedjes zingen. Verder zullen we bewust met de kinderen naar de christelijke feesten toelevens en gezamenlijk met ze bidden en danken voor het eten. Tevens zullen er bepaalde christelijke waarden en normen gehanteerd worden zoals liefde en respect voor elkaar, het helpen van elkaar, vriendelijkheid, vergeven, eerlijk zijn, geduldig zijn, mildheid, trouw, tederheid en zelfbeheersing. Dit betekent echter niet dat kinderen uit niet-christelijke gezinnen en kinderen met een andere religie niet welkom zijn.

De christelijke grondslag van CKO heeft tevens consequenties voor het personeel dat wij aannemen. Zij dienen binding te hebben met de christelijke levensovertuiging die aansluit op onze visie.

We zijn er van overtuigd dat wij kinderen, hoe jong ze ook zijn, mogen vertellen over Jezus, dat Jezus van alle kinderen houdt en een relatie met de kinderen wil. We hopen dat dit er toe zal leiden dat het kind zoveel hoort en leert over Gods liefde voor de mensen en kinderen, dat er daarna een steeds groeiend verlangen zal zijn om daar meer over te horen en te leren. In de bijbel (Mattheüs 19:13-15) staat: Later brachten enkele mensen hun kinderen bij Jezus. Zij wilden graag dat Hij zijn handen op hen zou leggen en voor hen zou bidden. Maar de discipelen zeiden dat zij Hem niet mochten lastig vallen. "Laat de kinderen toch bij mij komen", zei Jezus.

"Houdt ze niet tegen, want het koninkrijk van de hemelen is ook voor hen." Hij legde zijn handen op hun hoofdjes en zegende hen voordat Hij verder ging.

In onze ogen zijn en blijven de ouder(s)/verzorger(s) eerstverantwoordelijke voor hun kind. De ouder(s)/verzorger(s) dragen de opvoedingsverantwoordelijkheid. We zijn van mening dat het gezin de plaats is waar de opvoeding moet plaatsvinden.

In aanvullende zin kan CKO zeker een (opvoeding)ondersteunende rol spelen. We hebben er daarom ook voor gekozen om in onze doelstelling niet het woord opvoeding te gebruiken, maar de woorden opvangen, verzorgen en begeleiden. Bepaalde aspecten van de opvoeding kunnen we echter niet uitsluiten, omdat we op de kindercentra bepaalde normen en waarden hanteren die we op de kinderen zullen overdragen.

Er zijn bijvoorbeeld (huis)regels waar de kinderen zich aan moeten houden.

Hoofdstuk 3. Vier opvoedingsdoelen verklaard

Opvoedingsdoelen

In de Wet kinderopvang wordt onder andere aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: “verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving”.

Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet kinderopvang, is gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven.

De vier opvoedingsdoelen zijn:

- Een gevoel van emotionele veiligheid bieden
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties
- De kans bieden om zich waarden en normen, de “cultuur” van een samenleving, eigen te maken

In de omgang met de kinderen vinden wij het daarom heel belangrijk dat:

- Positieve stimulans en adequate begeleiding geboden wordt
- Zelfstandigheid en zelfredzaamheid worden gestimuleerd
- Verschillen als een verrijking van de groep worden beschouwd
- Iedereen zich geaccepteerd voelt
- De opvang bijdraagt aan opvoeding van kinderen om in een (multiculturele) samenleving te leven
- Er een sfeer van verdraagzaamheid en wederzijds respect heerst tussen pedagogisch medewerker en kind

Hoofdstuk 4 Bieden van ontwikkelingsmogelijkheden

4.1 Het bieden van veiligheid

Het bieden van een veilige opvoedingsomgeving splitst zich in twee delen:

- fysieke veiligheid
- emotionele veiligheid

Fysieke veiligheid

Vergunningen procedures en kwalificaties

Onze organisatie heeft voor alle gebouwen gemeentelijke vergunningen en de door de brandweer afgegeven gebruikersvergunningen. Daarnaast worden door de GGD periodiek inspecties uitgevoerd. Onze organisatie heeft procedures en protocollen omtrent o.a. ziekten, agressie, calamiteiten, hygiëne en kindermishandeling. Pedagogisch medewerkers, leidinggevenden en directie handelen hier naar. In de procedures wordt besproken wat de te ondernemen stappen zijn en wie waar verantwoordelijk voor is. In de protocollen zijn stapsgewijs instructies terug te vinden hoe te handelen. In geval van nood worden deze gebruikt. Elke vestiging is in het bezit van een procedure map. Verder hebben alle groepen een map met kindgegevens, waarin telefoonnummers staan van ouder(s)/verzorger(s) en huisarts. Ook worden er eventuele allergieën en diëten bij vermeld. Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van minimaal een SPW 3 (of gelijkwaardig) diploma en een geregistreerd ‘bewijs van goed gedrag’.

Groepsgrootte en groepsverdeling

CKO volgt hiervoor de beleidsregels kwaliteit kinderopvang. Van de oppervlakte en de leeftijd is afhankelijk hoeveel kinderen er zich in een ruimte bevinden en hoeveel pedagogisch medewerkers op de groep staan. Bij BSO vindt opvang plaats in stamgroepen (vaste groepen in een eigen ruimte), met dien verstande dat een groep:

- uit maximaal twintig kinderen bestaat in de leeftijd van vier jaar tot de leeftijd waarop het basisonderwijs voor de kinderen eindigt
- uit maximaal dertig kinderen bestaat in de leeftijd van acht jaar en ouder(s)/verzorger(s)

Van bovenstaande kan afgeweken worden indien kinderen bij (spel)activiteiten de stamgroep verlaten.

Kind- pedagogisch medewerker ratio

Bij BSO bedraagt de verhouding tussen het aantal gekwalificeerde pedagogisch medewerkers en het aantal feitelijk aanwezige kinderen ten minste:

- één pedagogisch medewerker per 10 kinderen in de leeftijd van 4-6 jaar
- één pedagogisch medewerker per 12 kinderen in de leeftijd van 6-8 jaar
- één pedagogisch medewerker per 15 kinderen in de leeftijd van 8-12 jaar, ondersteund door een andere volwassene

Wanneer kinderen buiten de stamgroep opgevangen worden, wordt het aantal pedagogisch medewerkers bepaald aan de hand van het rekenkundig gemiddelde van de voor de aanwezige leeftijdscategorieën geldende maximale aantallen kinderen, waarbij naar boven kan worden afgerond. Incidenteel kan er een extra kind op de groep aanwezig zijn, bijvoorbeeld op een wendag of bij een verjaardag. Dit is echter een uitzondering en er kan worden afgeweken van bovengenoemde regels. Pedagogisch medewerkers kunnen op sommige dagen worden ondersteund door een stagiair(e) of vrijwillig(st)er, deze zijn echter altijd boventallig. Het kan zijn dat voor en na de schooltijd alsmede gedurende vrije middagen minder pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. Dit is voor ten hoogste een half uur per dag met maximaal de helft van het aantal pedagogisch medewerkers. In vakanties en op vrije dagen kan dit maximaal drie uur bedragen.

Invalkrachten

Binnen de organisatie zijn enkele vaste invalkrachten. Indien ziekteverzuim, vakantie- of snipperdagen niet intern op te lossen zijn, wordt de invalkracht op de groep geplaatst en worden werkafspraken gemaakt.

Achterwachtregeling/ alleen staan

Wanneer er één pedagogisch medewerker op de vestiging wordt ingezet, wordt deze ondersteund door ten minste één volwassene op de vestiging aanwezig of door een volwassene die snel ter plaatse kan zijn. Dit in geval van calamiteiten.

Gebouwen, ruimte en ontruiming

Onze gebouwen en ruimten voldoen aan de eisen opgenomen in de categorie 'minimaal' van de handleiding kwaliteitsnormen voor accommodaties in de kinderopvang. Ten aanzien van de grootte van de ruimten en het aantal kinderen hanteren we normen zoals deze zijn opgenomen in het referentiemodel voor de kwaliteit van de kinderopvang. Elke vestiging heeft een ontruimingsplan met plattegronden van het gebouw en gebruikte ruimtes, waar vluchtroutes in zijn verwerkt. Één keer per jaar is er een ontruimingsoefening.

Materiaal/risico-inventarisatie

Ons speelgoed, meubilair en buitentoestellen voldoen aan de wettelijke normen. Pedagogisch medewerkers controleren of materiaal heel en veilig is, zonodig wordt het vervangen. Schoonmaakmiddelen staan hoog of achter slot en grendel. De entree is niet direct toegankelijk voor bezoekers. Ieder jaar inventariseren wij onze groepen op eventuele risico's die letsel kunnen veroorzaken. Hieronder valt: het meubilair, speelgoed, maar ook de binnen- en buitenruimten. Er wordt een plan van aanpak gemaakt en aan de hand daarvan worden de nodige reparaties of handelingen verricht die noodzakelijk zijn. Pedagogisch medewerkers kennen de risico-inventarisatie en handelen hier naar.

Ophalen van kinderen

Als het kind door iemand anders dan de ouder(s)/verzorger(s) wordt opgehaald moet dit van tevoren aan de pedagogisch medewerkers doorgegeven worden. Het kind wordt anders niet meegegeven.

Buitenspelen en uitstapjes

Als de kinderen buitenspelen stellen de pedagogisch medewerkers zich strategisch op en verdeelen zich over het buitenterrein, om het overzicht goed te bewaren. Dit betekent ook dat pedagogisch medewerkers op kinderen uit andere groepen letten, indien nodig. Wanneer de zon schijnt en er kans is op verbranding worden kinderen ingesmeerd en een eventueel meegebracht petje opgedaan. Kinderen mogen niet op blote voeten buiten lopen. Voorbeelden van uitstapjes kunnen zijn het maken van een wandeling naar de kinderboerderij, het bos of de speeltuin. Een voorraadje wordt meegenomen met de belangrijkste elementen uit de EHBO-koffer, voor noodgevallen. Ook gaan de noodnummers mee en krijgen de kinderen een sticker met de eigen naam en het telefoonnummer van de pedagogisch medewerker, die op dat moment aanspreekpunt is. Ouder(s)/verzorger(s) tekenen een verklaring dat hun kind mee mag naar uitstapjes buiten de locatie. Deze wordt bewaard bij de kindgegevens.

Medicatie en EHBO

Iedere groep heeft door ouder(s)/verzorger(s) ingevulde lijsten, waarop staat wat en hoeveel van het medicijn het kind krijgt en op welke tijden en welke ze toegediend moeten worden. De pedagogisch medewerker die het medicijn gegeven heeft, vult in hoe laat het kind het medicijn heeft gekregen, met paraaf erachter. Pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte hoe ze de EHBO-doos kunnen gebruiken, controleren regelmatig op houdbaarheid van de producten en kijken of de doos nog compleet is, zonodig bestellen en vullen ze bij. Elke medewerker krijgt een (kinder) EHBO module aangeboden en op elke vestiging is de hele dag minimaal één bedrijfshulp-vertener ingeroosterd.

Hygiëne en voeding

Pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van de huisregels rondom hygiëne, handelen hiernaar en wijzen kinderen op de regels, deze zijn terug te vinden in het pedagogisch werkplan. Er wordt schoongemaakt volgens de hygiëncode van CKO. Deze is terug te vinden in de procedure hygiëne. Verder staan hier onderwerpen in beschreven als hand- en mondhygiëne, desinfecteren, bloed, hygiëne omtrent verschromen, toilethygiëne en zandbakken buiten. Ook volgens deze procedures wordt door pedagogisch medewerkers gewerkt. Na elke maaltijd en tussendoortjes wordt er door pedagogisch medewerkers schoongemaakt. Dit wil zeggen de tafel afgenomen en de vloer geveegd. Na de tussendoortjes en aan het eind van de dag wordt er afgewassen. Vestigingsgebonden regels rondom schoonmaken staan vermeld in de werkplannen. Aan het einde van de dag

worden de groepsruimtes, de keuken en de toiletten schoongemaakt. Per vestiging verschilt ook of er door de pedagogisch medewerkers zelf of een schoonmaakbedrijf wordt schoongemaakt. Het bereiden en bewaren van voedsel gebeurt volgens de HACCP- richtlijnen. Hierin staan alle eisen die worden gesteld aan een goede werkwijze voor de hygiëne. Alle risicovolle momenten tijdens het voorbereidingsproces zijn in kaart gebracht en er is vastgesteld welke maatregelen genomen zijn om bedreigingen voor de gezondheid te voorkomen. Het aanbod van voeding staat vermeld in het pedagogisch beleidsplan. Het beleid van CKO is, dat er liever geen snoep, koek of chips getrakteerd wordt. Wanneer dit toch voorkomt, kan het zijn dat dit mee naar huis wordt gegeven.

Emotionele veiligheid

Wennen

In deze periode kunnen het kind, de ouder(s)/verzorger(s) en de pedagogisch medewerkers wennen aan elkaar, de groep, het dagritme, regels en gewoonten. Het proces verloopt zorgvuldig. Dit legt de basis voor het verdere verloop van de opvang. De duur van de periode is afhankelijk van het kind, grenzen worden verlegd tijdens het wennen en het kind wordt aan andere kinderen gekoppeld. Er wordt rekening gehouden met emoties van het kind tijdens het wennen. Het kind is gewend wanneer het een plaats in de groep gevonden heeft. Tot die tijd houden pedagogisch medewerkers dit proces nauwlettend in de gaten. Wanneer kinderen echt niet kunnen wennen wordt dit eerst besproken met de ouder(s)/verzorger(s) en leidinggevende, waarna in overleg met directie plaatsing beëindigd kan worden.

Dagindeling

De kinderen krijgen op de BSO's een vaste dagindeling aangeboden met vaste onderdelen. De indeling is nader uitgewerkt in het werkplan. Dagindelingen worden gevolgd met uitzonderingen van vakanties en themadagen en –activiteiten. Ook vaste rituelen zijn onderdeel van het dagprogramma, zoals wachten op elkaar met eten en drinken, het vieren van een verjaardag en het welkom heten van een nieuw kind in de groep. Er wordt rekening gehouden met individuele behoeftes van ouder(s)/verzorger(s) en kinderen. Deze worden besproken in het intakegesprek. De dagindeling voor het kind kan dan indien mogelijk aangepast worden. Er wordt hierbij altijd rekening gehouden met het aantal kinderen, pedagogisch medewerkers, behoefte van de groep, kennis van pedagogisch medewerkers en financiën. Daarnaast biedt het programma ruimte voor het kiezen van eigen activiteiten en/of het wel/niet mee doen met de groep. Vaste breng- en haaltijden zijn zeer belangrijk voor de structuur en continuïteit van de groep. Deze tijden zijn vermeld in het werkplan. Pedagogisch medewerkers wijzen ouder(s)/verzorger(s) op deze tijden en op het belang ervan voor het organiseren van activiteiten en de rust en structuur op de groep.

Vaste pedagogisch medewerkers

De aanwezigheid van vaste en vertrouwde pedagogisch medewerkers is bevorderlijk voor de veerkracht van kinderen en is de basis om een goede relatie tussen kind en pedagogisch medewerker te kunnen laten ontstaan. Bij de samenstelling van een team wordt gekeken naar o.a. de combinatie van leeftijd, ervaring en creativiteit. Hierdoor bieden wij een gevarieerde teamsamenstelling met vaste medewerkers waardoor kinderen meer mogelijkheden hebben om een vertrouwensrelatie op te bouwen met de pedagogisch medewerkers. Er wordt gelet op de wijze waarop het kind wordt benaderd en aangesproken, getroost en bevestigd, aangemoedigd en uitgelegd indien nodig. Verder letten pedagogisch medewerkers op een goede verzorging van het kind, maken ze plezier en spelen ze met de kinderen mee.

Overgang van dagopvang naar BSO

Wanneer de kinderen vier jaar worden en naar school gaan, gaan ze over naar de BSO. Er vindt overdracht plaats tussen de pedagogisch medewerkers van beide groepen. Er worden bijzonderheden en kindgegevens uitgewisseld. De pedagogisch medewerker van de BSO gaat een steeds belangrijkere rol spelen en het contact met de pedagogisch medewerker van de dagopvang wordt afgebouwd. Verder gaat hetzelfde wendproces als hierboven beschreven in werking.

Thema's

We werken met thema's. We gebruiken thema's die aansluiten op de belevingswereld van de kinderen. Dit gebeurt op de BSO voornamelijk in de vakanties en in een specifieke periode. De ruimte wordt naar het desbetreffende thema ingericht. Thema's worden tevens gebruikt ter oriëntatie op de buitenwereld. Voorbeelden van thema's kunnen zijn: herfst, sinterklaasfeest, winter, lente, zomer, carnaval en koninginnedag. Thema's en alles wat hierom heen hangt die angst kunnen veroorzaken bij een kind, worden gemedend.

Binnen en buitenruimten

Er zijn ruimten waar vaste activiteiten plaatsvinden. Tussen de verschillende ruimten is een balans tussen rust en actie, stilte en geluid, alleen en samen, spannend en veilig. De eigen groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind. Het materiaal is zodanig opgesteld, dat kinderen zelf de mogelijkheid hebben te kiezen en ook zelfstandig kunnen gebruiken. Pedagogisch medewerkers stimuleren, helpen en adviseren het kind bij het kiezen van nieuw, spannend en/of uitdagend materiaal. Ze weten waar het kind goed in is, wat het leuk vindt en wat zijn/haar mogelijkheden en uitdagingen zijn. We vinden het belangrijk dat de kinderen iedere dag even naar buiten gaan om hun energie kwijt te kunnen. Het buitenspelmateriaal is onder andere aangepast aan de behoeftes van kinderen op lichamelijk en motorisch gebied.

4.2 Ontwikkelen van persoonlijke competenties

Definitie

Ontwikkeling van persoonlijke competentie is het bevorderen van persoonskenmerken zoals flexibiliteit, creativiteit, zelfvertrouwen, zelfstandigheid, veerkracht en probleemoplossend vermogen. Kinderen moeten zich deze vaardigheden eigen maken net zoals praten, denken en bewegen. Door na te doen, uit te proberen en uitgedaagd te worden, worden al deze vaardigheden ontwikkeld. Elk kind is uniek en ontwikkelt zich op zijn eigen manier en tempo. Pedagogisch medewerkers proberen deze ontwikkelingen te stimuleren.

De ontwikkeling van de schoolleeftijd

In de leeftijd van 4 tot 13 jaar maken kinderen belangrijke ontwikkelingen door. Van afhankelijke zuigeling en peuter worden het zelfstandige kinderen. Op school leren de kinderen BSO zien wij als vrije tijd waarin kinderen zich kunnen ontspannen. Pedagogisch medewerkers passen hun verwachtingen aan aan de leeftijd en persoonlijkheid van het kind. Ontwikkelen houdt in veranderen. Als we praten over verandering in gedrag, dan hebben we het over het doormaken van ontwikkelingsfasen.

Zelfstandigheid

Uitdagingen vormen de basis voor zelfstandigheid. De kinderen worden uitgedaagd om zelfstandig taken uit te voeren. Pedagogisch medewerkers spelen in op wat het kind kan en wil en bieden verschillende gerichte activiteiten aan die passen bij het ontwikkelingsniveau en de persoonlijkheid van een kind. Verder hebben de kinderen de mogelijkheid zelfstandig activiteiten te kiezen en materialen te pakken. Voorbeelden zijn het zelf bedenken van oplossingen voor een probleem, het maken van een werkstuk, maar ook het oplossen van conflicten tussen kinderen onderling. We leren kinderen voor zichzelf op te komen en ondersteunen het ontwikkelen van zelfvertrouwen door het kind te complimenteren wanneer iets goed gaat. Ook verwachten we dat kinderen mee helpen met opruimen en de grote kinderen helpen de kleinere kinderen bijvoorbeeld met veters strikken. We geven ze zo extra verantwoording.

Lichamelijk

Wat betreft de fijne motoriek zijn er activiteiten als verven, knippen en plakken. Wat betreft de grove motoriek activiteiten als klimmen, fietsen, rennen en springen. Ook worden er sportactiviteiten op verschillende sportgebieden georganiseerd, waar de kinderen zich voor kunnen inschrijven gedurende een jaar.

Zindelijkheid en het eigen lichaam

We verwachten dat kinderen die op de BSO komen zindelijk zijn. Zijn ze dit niet dan volgen pedagogisch medewerkers de procedure zindelijkheid van CKO en overleggen met ouder(s)/verzorger(s). Kleuters gaan het verschil tussen jongetjes en meisjes ontdekken, krijgen belangstelling voor hun eigen lichaam en beginnen vragen te stellen. Pedagogisch medewerkers beantwoorden deze op een manier die past bij de leeftijd van het kind en koppelen situaties die zich hierbij voordoen terug aan ouder(s)/verzorger(s). We zien deze ook als eerste verantwoordelijke om te bepalen wat hun kind wel en niet weet. Toch kan het zijn dat het kind van andere kinderen informatie krijgt. We proberen hier alert op te zijn en de ouder(s)/verzorger(s) op de hoogte te brengen in een dergelijke situatie.

Sociaal-emotioneel

Ook op de BSO wordt de basis gelegd voor sociale vaardigheden die het kind later nodig heeft. Kinderen kijken naar elkaar, reageren op elkaar, leren naast elkaar en met elkaar te spelen. De relatie met leeftijdsgenootjes wordt steeds waardevoller. We begeleiden het kind bij het aangaan van relaties met anderen en leren het kind om te gaan met conflicten en deze op te lossen, afhankelijk van de leeftijd en de situatie van de kinderen. In principe wordt er geprobeerd om kinderen zelf hun onderlinge conflicten te laten oplossen. Als kinderen erom vragen bieden de pedagogisch medewerkers hulp. Deze hulp is er op gericht, door actief naar de kinderen te luisteren en de gevoelens van de kinderen serieus te nemen en te benoemen, samen tot een oplossing te komen. Kinderen worden bewust gemaakt van het eigen gedrag en de reactie van een ander hierop. Het gedrag en de gevoelens die bij de ander leven worden verwoord. Kinderen worden geleerd om consequenties van het eigen gedrag beter te begrijpen en daar, voor zover mogelijk, al vooraf rekening mee te houden.

Verstandelijk/ cognitief

Dit is de ontwikkeling van het denken, waarnemen, geheugen en taal. Kinderen hebben een natuurlijke drang tot ontdekken, informatie te verzamelen en kennis op te doen. Ze willen de wereld om zich heen begrijpen. Het kind leert onder meer door voorbeeld en nabootsing. Doordat pedagogisch medewerkers allerlei dagelijkse gebeurtenissen bespreken, ontstaat ordening om de wereld van het kind. De pedagogisch medewerker legt daarbij uit, benoemt de dingen en nodigt de

kinderen uit om zelf te verwoorden. Ook kunnen kinderen op de BSO huiswerk maken en hierbij begeleid worden. Om de taalontwikkeling te stimuleren organiseert de pedagogisch medewerker verschillende activiteiten, zoals zang, taalspelletjes en spelletjes met klanken en geluiden. Er zijn boekjes aanwezig die de kinderen zelfstandig kunnen lezen en pedagogisch medewerkers lezen voor aan de kinderen die dit willen.

Creativiteit

Kinderen worden gestimuleerd in hun creatieve ontwikkeling. Creatief zijn is meer dan werken met verschillende materialen; kinderen geven vorm aan hun eigen belevingswereld. Kinderen mogen met allerlei materialen en met allerlei verschillende technieken uiting geven aan hoe zij de wereld om zich heen ervaren. Kinderen worden uitgedaagd, er worden zo min mogelijk kant en klare materialen of activiteiten aangeboden. Zo wordt er een beroep gedaan op de eigen inbreng en de fantasie van het kind. Op muzikaal gebied worden er verschillende cursussen aangeboden waar kinderen zich voor kunnen inschrijven gedurende het jaar.

Observeren en signaleren

Pedagogisch medewerkers observeren kinderen in hun spel met andere kinderen, tijdens individuele activiteiten, in hun omgang met volwassenen, hun ontwikkeling naar zelfstandigheid etc. De BSO ziet de school als primaire verantwoordelijke instantie om eventuele ontwikkelingsachterstanden te signaleren. Toch kan het kan zo zijn dat een kind zich anders ontwikkelt dan andere kinderen of zelfs probleemgedrag vertoont. Een kind lijkt zich niet op zijn gemak te voelen in de groep of hij gedraagt zich anders dan gebruikelijk. Pedagogisch medewerkers zijn alert op veranderingen in het gedrag van kinderen. Als pedagogisch medewerkers vermoeden dat er iets aan de hand is, wordt eerst het kind geobserveerd om het probleem met de ouder(s)/verzorger(s) te kunnen bespreken. Pedagogisch medewerkers waken ervoor iets te noemen zonder dat zij dit concreet kunnen omschrijven. In eerste instantie zal een gesprek met een ouder(s)/verzorger(s) verkennend zijn. Zien de ouder(s)/verzorger(s) hetzelfde gedrag thuis? Hoe kijken ouder(s)/verzorger(s) er tegenaan? Beschouwen de pedagogisch medewerkers het als een serieus probleem, dat wil zeggen als er niets mee gedaan wordt, blijft het probleem bestaan of wordt het erger, dan wordt de situatie besproken met de coördinator BSO. Deze besluit of de situatie opgelost kan worden binnen het team en in samenspraak met de ouder(s)/verzorger(s). Wanneer dit noodzakelijk wordt geacht wordt de deskundigheid van een pedagoog ingeroepen worden. De volgende stap is een pedagogische observatie met daaraan gekoppeld een handelingsplan. In dit geval worden ouder(s)/verzorger(s) altijd op de hoogte gesteld. Indien er noodzaak bestaat tot extra/ speciale begeleiding van een individueel kind zal in overleg met ouder(s)/verzorger(s) bekeken worden of dit haalbaar is of dat er contact wordt gezocht met andere instanties.

4.3 Ontwikkelen van sociale competenties

Definitie

Bij de sociale ontwikkeling gaat het om hoe het kind omgaat met anderen en hoe anderen omgaan met het kind. Bij de emotionele ontwikkeling gaat het om het leren omgaan met de eigen gevoelens en die van de ander. De sociale ontwikkeling is niet los te zien van de emotionele ontwikkeling. De BSO biedt verschillende mogelijkheden voor het kind om zich sociaal te ontwikkelen. In de groep worden gebeurtenissen verwoord van betekenisvolle, emotionele waarde. Dit kan situaties betreffen uit de groep, het gezin, de buurt, het land en de wereld. In de groep is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. De sociale inhoud van het spel wordt gestimuleerd door samen spelen, praten, luisteren, plezier hebben, delen, wachten op elkaar en rekening houden met elkaar.

Sociale vaardigheden

We houden hierbij rekening met de leeftijd van het kind. Van een kind van vier verwachten we niet dezelfde sociale vaardigheden als een kind van tien. Wat we erg belangrijk vinden is dat kinderen elkaar en de leiding groeten. Tijdens de gezamenlijke momenten, zoals aan tafel, kunnen de kinderen vertellen wat ze hebben meegemaakt. Van de overige kinderen wordt verwacht dat ze luisteren en elkaar uit laten praten. Wanneer er zich een conflict voordoet, wordt dit altijd uitgepraat. Wanneer we weten welk kind de aanstichter is, biedt deze zijn/ haar excuses aan. Ook vertellen we er altijd bij wat het andere kind voelt en dat dit niet leuk is. Verder stimuleren we vriendschappen en letten op hoe een kind sociale vaardigheden ontwikkelt, vanaf het moment van aanmelding op de BSO tot en met het vertrek. Tussendoor bespreken we dit tijdens de haal- en brengcontacten.

Kind- pedagogisch medewerker interactie

Een goede kind- pedagogisch medewerker relatie ligt aan de basis van kwalitatief goede opvang. Elk kind heeft hechtingsfiguren in zijn/haar leven nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen. Pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van hechting bij kinderen en gaan hier zorgvuldig mee om. De kinderen gebruiken hun lichaam bij het uiten en verwerken van hun gevoelens. Pedagogisch medewerkers zijn hier alert op en er wordt veel met de kinderen gepraat over gevoelens. Een voorbeeld kan zijn: “Mik, ik zie dat je een beetje verdrietig kijkt, is dat zo”? Naarmate de leeftijd vordert wordt de verbale communicatie steeds belangrijker. Ieder kind verdient respect, niet alleen van pedagogisch medewerkers, maar ook van de andere kinderen. Het groepsproces (broertjes/zusjes en vriendjes/ vriendinnetjes) wordt door de pedagogisch medewerkers goed in de gaten gehouden. Pedagogisch medewerkers begeleiden de groep zodanig dat ieder kind tot zijn recht komt en bewaakt de groepssfeer. Het ene kind heeft wat meer stimulans nodig om voor zichzelf op te komen en een ander kind leert juist meer te delen.

4.4 Normen en waarden

Definitie

Waarden zijn die grondbeginselen die ons vertellen wat wel of niet belangrijk is in het leven, wat wel of niet wenselijk is, wat wel of niet goed is, etc. Normen zijn de geschreven en ongeschreven regels en afspraken die gebaseerd zijn op de waarden. Als pedagogisch medewerkers zien we samen met de ouder(s)/verzorger(s) de BSO als onderdeel van de maatschappij, waarin kinderen relaties met elkaar, met de pedagogisch medewerkers en met ouder(s)/verzorger(s) aangaan. Wij vinden het belangrijk dat kinderen elkaar respecteren en accepteren. Elk kind mag er zijn met zijn eigen gevoelens, gedragingen en behoeften. We helpen kinderen de onderlinge verschillen te zien en te waarderen, ook al is het anders dan zij gewend zijn. Wanneer de waarden/normen van ouder(s)/verzorger(s) afwijken van die van onze organisatie zullen we proberen daar rekening mee te houden en in te passen in de regels. Ook spreken we ze aan op het gedrag van hun kind. Zo kunnen we direct handelen en het gedrag bespreekbaar maken.

Voorbeeldfunctie

Pedagogisch medewerkers tonen voorbeeldgedrag aan kinderen. Daardoor wordt het besef van normen en waarden bij de kinderen gestimuleerd. Daarnaast wordt er uitgelegd waarom bepaald gedrag wenselijk is of juist niet. Kinderen proberen we normen en waarden spelenderwijs mee te geven. Door ze bijvoorbeeld een verhaaltje te vertellen, waar in een kindje geplaagd wordt en ze dan uit te leggen dat dit niet mag. Aan tafel leggen we uit hoe en waarom je netjes moet eten.

Corrigeren en belonen

Kinderen hebben grenzen nodig en die proberen wij aan te geven. Het team zit omtrent straffen en belonen op één lijn. Ervaringen worden uitgewisseld in kindbesprekingen. Het aangeven van grenzen gebeurt altijd met respect voor het kind. Met belonen zijn wij continu bezig, het is een vorm van stimuleren en het gebeurt op de volgende manieren: Aandacht geven, aankijken, vriendelijke woorden, glimlachen. Wanneer een kind probleemgedrag vertoont, wordt er op de momenten dat het wel goed gaat zoveel mogelijk aandacht gegeven aan het kind en hij/zij wordt geprezen om dit gedrag. Corrigeren bestaat voornamelijk uit:

- Het kind wordt aangesproken/gecorrigeerd
- Het kind krijgt de kans te vertellen wat er is gebeurd
- We leggen het kind uit waarom het gedrag niet kan
- Er wordt niet tegen kinderen geschreeuwd
- De pedagogisch medewerker die het conflict is aangegaan rondt het ook weer af door even met het kind na te praten en duidelijk te stellen dat zij niet meer 'boos' is
- Het kind biedt zijn excuses aan
- Het kind krijgt de kans zijn/haar gedrag te veranderen
- Het kind wordt na het corrigeren afgeleid om iets anders te doen
- We melden de ouder(s)/verzorger(s) altijd de voorgaande stappen

Corrigeren is afhankelijk van de leeftijd van het kind, het aantal kinderen op de groep, het moment en de situatie/ het conflict zelf. Het kind kan streng worden toegesproken, het kind kan kort apart worden gezet of het kan zijn dat het kind tijdelijk niet met bepaald speelgoed of bepaalde kinderen mag spelen. Wanneer het kind gedrag vertoont dat vaak gecorrigeerd wordt, kaarten de pedagogisch medewerkers dit aan bij de ouder(s)/verzorger(s).

Regels

Verder gelden er regels, deze zijn er niet om de kinderen in een keurslijf te dwingen, maar om ervoor te zorgen dat de kinderen veilig met elkaar kunnen spelen en ieder kind de ruimte krijgt om zich te kunnen ontplooiën. Bij de toepassing wordt rekening gehouden met het ontwikkelingsniveau van het kind. Bovendien vraagt elke situatie een eigen aanpak. Een kind dat vaak grenzen overstoot wordt anders benaderd dan een kind dat voor het eerst een regel negeert. Uitleg bij de regels is belangrijk om te zorgen dat het kind de regels begrijpt. Door de regels weet het kind tot hoever het mag gaan en het ervaart wat er gebeurt als het over de grenzen heen gaat. Door kinderen aan te spreken op wat zij doen, leren zij de consequenties van hun gedrag. De vestigingsgebonden huisregels zijn verwerkt in het pedagogisch werkplan.

Hoofdstuk 5. Communicatie

Wij hechten veel waarde aan goede contacten zowel extern als intern, om zo te komen tot een optimale samenwerking. De middelen die we hiervoor gebruiken zijn:

Internetsite

CKO heeft een internetsite om ouder(s)/verzorger(s) en geïnteresseerden te informeren over nieuwe ontwikkelingen, veranderingen en andere praktische zaken. Ook zijn hier de pedagogische plannen te downloaden www.ckonet.nl.

Intakegesprek

In dit gesprek ontvangen ouder(s)/verzorger(s) informatie over de gang van zaken op de groep. Er wordt onderling informatie uitgewisseld aan de hand van de procedure intake. Het intakegesprek wordt afgenomen voor plaatsing. Er wordt een lijst meegegeven waarin staat wat ouder(s)/verzorger(s) hun kind mee moeten geven en wat pedagogisch medewerkers tijdens het gesprek meegeven. De volgende formulieren worden getekend:

- Sieradenverklaring
- Medicijnverklaring
- Formulier voor buikslapen, inbakeren en fixeren
- Verklaring voor het meegaan met uitstapjes
- Eventueel een verklaring van geen bezwaar omtrent het gebruik van fotomateriaal van de kinderen voor de eigen nieuwsbrief

Deze en andere formulieren, bijvoorbeeld voor het invullen van een calamiteit welke zich heeft voorgedaan in de groep, zijn terug te vinden in de map procedures.

Pedagogische plannen

In het intakegesprek bespreken pedagogisch medewerkers het pedagogisch beleidsplan dagopvang met de ouder(s)/verzorger(s). In het pedagogisch werkplan is per vestiging concrete informatie vermeld over het handelen van pedagogisch medewerkers. Dit plan is in te lezen op locatie. Verder hebben alle pedagogisch medewerkers een exemplaar van beide plannen. Zij werken aan de hand van de richtlijnen uit de plannen.

Mededelingenbord

Hierop wordt belangrijke informatie vermeld zoals sluitingsdagen, besmettelijke ziektes, geboortekaartjes, bestuurlijke informatie, mededelingen, cursussen, ouderavonden e.d. Voor ouder(s)/verzorger(s) is het van belang hier regelmatig naar te kijken. De informatie kan afkomstig zijn van pedagogisch medewerkers, directie en/ of oudercommissie.

Haal- en breng contacten

Wanneer ouder(s)/verzorger(s) hun kind komen halen, kunnen zij een pedagogisch medewerker aanspreken. Dit om informatieoverdracht plaats te laten vinden en over momenten te spreken die het kind meemaakte en die zich op de dag voordeden. Eventuele bijzonderheden kunnen worden gemeld.

Nieuwsbrief

Op de BSO's gaat per vestiging een nieuwsbrief uit voor ouder(s)/verzorger(s). In deze nieuwsbrief staan feiten, gebeurtenissen van de afgelopen tijd, dingen die gaan komen, vakanties etc. om ouder(s)/verzorger(s) op de hoogte te houden. Periodiek en voor elke vakantie gaat er een nieuwsbrief uit.

Oudergesprek en ouder(avonden)

Ouder(s)/verzorger(s) kunnen te allen tijde een individueel gesprek aanvragen om geïnformeerd te worden en wederzijdse uit te wisselen over de ontwikkeling van hun kind. Minimaal één keer per jaar wordt er voor de ouder(s)/verzorger(s) een avond georganiseerd. Aan de hand van een bepaald thema wordt de avond vorm gegeven. Ouder(s)/verzorger(s) zijn in de gelegenheid vragen te stellen en informatie in te winnen.

Oudercommissie

Om het uitbrengen van adviezen door ouder(s)/verzorger(s) te regelen heeft CKO per vestiging een oudercommissie. Met deze commissie beschikt CKO over een goede gesprekspartner die namens de ouder(s)/verzorger(s) spreekt. De bevoegdheden van de commissie en de procedures waaraan de organisatie en commissie zich moeten houden, zijn vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement Oudercommissie. Hierin staan o.a. regels met betrekking tot advisering door de commissie.

Klachtenprocedure

Regels, afspraken en procedures kunnen helaas niet voorkomen dat ouder(s)/verzorger(s) soms een klacht hebben. Klachten zijn altijd bespreekbaar, zullen professioneel behandeld worden en indien mogelijk verholpen. CKO heeft een klachtenreglement en is aangesloten bij de ZCKK (Zuid-Hollandse Centrale Klachtencommissie Kinderopvang). Dit reglement voldoet aan de Wet Klachtenrecht Cliënten Zorgsector. CKO heeft een procedure klachtafhandeling, waarin de verdere afhandeling uitgelegd wordt.

Teamvergaderingen

Op deze vergaderingen wordt via agendapunten de gang van zaken op de BSO besproken. Als er tegen problemen aangelopen wordt, is er de mogelijkheid dit te bespreken en terug te koppelen naar collega's. Tijdens de vergadering wordt een punt uit het pedagogisch beleids- of werkplan besproken. Zo wordt duidelijk of het team handelt volgens de richtlijnen van de GGD en haar eigen beleid uitvoert. Het is per BSO verschillend hoe er in het team direct wordt gecommuniceerd. Voorbeelden hiervan zijn overdrachtschriftjes en dagoverleg. Deze vormen van overleg zijn vastgelegd in de werkplannen.

Gezamenlijke vergaderingen

Incidenteel worden er vergaderingen gehouden met de andere BSO's. In deze vergaderingen komen punten aan de orde zoals vakantieopvang, kwaliteit bieden, oudercontacten. Ook is er de mogelijkheid om met elkaar ervaringen en tips uit te wisselen.

Contact met derden

We hebben contacten met GGD, Brandweer, de Gemeentelijke overheden waar we opvang aanbieden en het Brede School Netwerk. Verder zijn in veel gemeentes zorgnetwerken actief waarop onze organisatie een beroep kan doen. Voorbeelden van organisaties die hierbij betrokken zijn, zijn: het consultatiebureau, bureau jeugdzorg, stichting peuterspeelzaal groep, schoolarts GGD.

Privacy

Wij gaan zorgvuldig met (verstrekke) gegevens van kinderen en ouder(s)/verzorger(s) om. Alleen gegevens welke van belang zijn voor een goede opvang of welke vereist worden door instanties, worden in overleg met ouder(s)/verzorger(s) door ons geregistreerd en eventueel doorgegeven.

Stagiair(e)s

Onze organisatie werkt naast gediplomeerde beroepskrachten met stagiair(e)s. Deze worden altijd boventallig op de groep geplaatst. Wanneer de stagiair(e) aan het einde van de studie is en al de benodigde studieonderdelen heeft afgerond en de pedagogisch medewerkers weten dat zij/hij de taken aankan, is er een mogelijkheid dat de stagiair(e) meer bevoegdheden krijgt. De stagiair(e) volgt minimaal SPW 3 of gelijkwaardige opleiding. Per opleidingsjaar verwachten we andere vaardigheden van stagiair(e)s en ze worden daar waar nodig begeleid om deze te bereiken. Iedere stagiair(e) krijgt een eigen pedagogisch medewerker toegewezen voor de periode

die hij/zij binnen onze organisatie stage loopt. Vanuit school verwachten we dezelfde inzet en begeleiding naar de stagiair(e) toe. Verder verwachten we dat stagiair(e)s zichzelf voorstellen aan ouder(s)/verzorger(s) en een positieve beroepshouding uitstralen.

Deskundigheidsbevordering

Steeds opnieuw zal er kritisch gekeken moeten worden naar de kennis en beroepshouding van pedagogisch medewerkers. Geschoolde en gemotiveerde pedagogisch medewerkers zijn de basis voor een hoog kwaliteits- en dienstverleningsniveau. Dit uit zich in:

- Kindbesprekingen
- Pedagogische vergaderingen waarin punten uit het beleid op de agenda staan
- Supervisie
- Intervisie
- Thema-avonden
- Cursussen voor een geheel team

Vakliteratuur en tijdschriften zijn op locatie aanwezig voor pedagogisch medewerkers. De leidinggevende ziet hierop toe. De directie behandelt aanvragen voor nieuwe abonnementen.

Slotwoord

In dit schrijven is getracht een goede indruk te geven van het pedagogische beleid met betrekking tot de buitenschoolse opvang die CKO biedt.

Op alle vestigingen zijn pedagogische werkplannen aanwezig waarin het pedagogisch beleid concreet is uitgewerkt voor betreffende locaties.

Als er nog vragen of onduidelijkheden zijn na het lezen van dit beleidsstuk kunt u contact opnemen met CKO.